

רוח מערבית שבא מערפו של עולם –

The west wind which comes from the 'neck' of the world

Overview

stated that the פסוק of¹ refers to the west wind which comes from יהודה מערפו. Our תוספות explains how מערפו means the west.

כדפירש בקונטרס² מאחורו של עולם דמערב קרוי אחור דכתיב³ אחור וקדם צרתני -

This is to be understood as רש"י explained it that מערפו (from the neck) means from the back of the world, for the west is called 'the back', as it is written, 'you have formed me both back and in front' -

ודרשינן⁴ [בחגיגה] (דף יב,א) לענין מזרח ומערב⁵ -

And expounded this פסוק [in חגיגה] regarding east and west -
וכתיב נמי ארם מקדם ופלשתים מאחור⁶ (ישעיה טז) -

And it is also written, 'from the front (east) and פלשתים from behind (west)' -
וקרי נמי דרום ימין ולצפון שמאל כדאמרינן בשמעתין⁸ -

And also the south is called right, and north is called left, as the גמרא states here -
והיינו משום דשכינה במערב ופני השכינה למזרח לכך קרוי מערב אחור ומזרח קדם -

And all this is because the שכינה is in the west and the שכינה faces east, therefore the west is called אחור (it is כביכול the back of the שכינה) and מזרח is called קדם (forward where the שכינה is facing) -

ודרום ימין וצפון שמאל⁹ -

And therefore, south is right and north is left.

responds to an anticipated difficulty:

ולמאן דאמר שכינה בכל מקום¹⁰ צריך לומר דהאי דקרי מזרח קדם ומערב אחור -

¹ דברים (האזינו) לב,ב.

² See רש"י ד"ה מערפו in the second explanation of ואני אומר.

³ תהלים קלט,ה.

⁴ The גמרא there interprets this to mean that when אדם הראשון was created, he extended from one end of the world (west) to the other (east). That is the meaning of אחור (west) וקדם (and east) צרתני (you formed me).

⁵ קדם (front) always refers to the east, therefore it is understood that אחור (back) is the west.

⁶ א"י is east of ישראל ארץ פלשתים (who are on the coast of the Mediterranean Sea) are to the west of א"י.

⁷ פסוק יא.

⁸ See on the עמוד ב' where the גמרא cites the פסוק of בראתם אתה וימין אתה (in תהלים פט,יג). If צפון is north then ימין (right) is south. When one face eastward (קדם) the south is to your right and the north is to your left. This all lends support that קדם is east and therefore אחור (and עורף) is west.

⁹ See footnote # 8.

¹⁰ Why therefore is מזרח referred to as קדם and מערב as אחור, since the שכינה is everywhere?

And according to the one who maintains that the שכינה is everywhere (not only in the west), it will be necessary to say that the reason מזרח is called קדם and מעריב is called - אחר

ודרום ימין וצפון שמאל -

And similarly, that south is right and north is left; this is all -

משום שכינה בבית המקדש שהיה במערב¹¹ -

Because of the שכינה in the ק"מ ביהמ"ק was in the west-

ופני השכינה כלפי ישראל שהיו במזרח¹² ומשתחוים¹³ שם:

and the שכינה faces towards ישראל who were east of the שכינה, and would bow there towards the west.

Summary

If שכינה במערב it is understood why east is called קדם (for that is where the שכינה faces) and therefore מערב is אחר and north and south are left and right respectively. Even if שכינה בכל מקום nevertheless since in the ק"מ ביהמ"ק the שכינה was במערב, it faced east towards the בני"י who would bow towards the שכינה.

Thinking it over

1. According to the ק"מ ביהמ"ק that מ"מ שכינה בכ"מ, what does it mean that in the ק"מ ביהמ"ק the שכינה was במערב?
2. Why does תוספות add (according to the ק"מ ביהמ"ק שכינה במערב) that 'ומשתחוים שם'?

¹¹ See 'Thinking it over' # 1.

¹² The שכינה in the west of the ק"מ ביהמ"ק faces east, therefore east is called קדם and west (behind the שכינה) is called אחר.

¹³ See 'Thinking it over' # 2.